

Verantwoordingsdocument

Burgerschap

Naam opleiding

Crebo

☐ BOL

☐ BBL

Cohort

Inhoud

Inleiding	4
-----------	---

Beschrijving van de vier dimensies burgerschap	6
--	---

Bijlage 1

Onderwijsinvulling burgerschap	10
--------------------------------	----

Bijlage 2

Verklaring afronding burgerschap	11
----------------------------------	----

Inleiding

Dit document beschrijft de verantwoording van je opleiding voor het generieke onderdeel Burgerschap. Daarnaast beschrijft het, wat jij als student moet doen, om aan de inspanningsverplichting voor burgerschap te voldoen. Als student neem je actief deel aan aangeboden lessen en activiteiten. Je maakt o.a. ook opdrachten en schrijft verslagen. Als je niet aan de inspanningsverplichting voor burgerschap voldaan hebt, dan heb je ook niet aan de diploma-eisen voldaan. Met andere woorden, dan haal je je diploma niet.

Middels de verklaring afronding burgerschap (zie bijlage 2) wordt inzichtelijk gemaakt of je als student aan de inspanningsverplichting voor burgerschap voldaan hebt.

Vier burgerschapsdimensies

Het is wettelijk bepaald dat het beroepsonderwijs (het mbo) bij moet dragen aan de persoonlijke ontwikkeling en het maatschappelijk functioneren van de studenten.

De burgerschapsopdracht in ons onderwijs is uitgewerkt in vier burgerschapsdimensies:

1. de politiek-juridische dimensie;
2. de economische dimensie;
3. de sociaal-maatschappelijke dimensie;
4. de dimensie vitaal burgerschap.

Kritische denkvaardigheden

Sinds 1 augustus 2016 is aandacht voor 'kritische denkvaardigheden' hieraan toegevoegd. Niet als aparte dimensie, maar als onderdeel van de vier dimensies. Kritische denkvaardigheden zijn belangrijk om een gesprek met anderen mensen te kunnen voeren over complexe en gevoelige onderwerpen.

Onder kritische denkvaardigheden wordt verstaan:

- informatie(bronnen) op waarde weten te schatten; daarbij het onderscheid kunnen maken tussen argumenten, beweringen, feiten en aannames;
- het perspectief van anderen kunnen innemen;
- kunnen nadenken over hoe eigen opvattingen, beslissingen en handelingen tot stand komen.

Beschrijving van de vier dimensies burgerschap

Het generieke onderdeel burgerschap bereid je als mbo student voor op een volwaardige deelname aan de maatschappij en op het goed kunnen functioneren in je (toekomstige) beroep. De vaardigheden, houding en kennis die hierbij horen zijn beschreven in de vier burgerschapsdimensies.

1. de politiek-juridische dimensie;
2. de economische dimensie;
3. de sociaal-maatschappelijke dimensie;
4. de dimensie vitaal burgerschap.

1 De politiek-juridische dimensie

Wat is een democratie en wat is de waarde van een democratie? Wat is de rol van de overheid? Hoe werken de politieke systemen (Europees, landelijk, regionaal, gemeentelijk, in de buurt)? Wat is het belang van een rechtsstaat? Maar ook onderwerpen die de politiek en rechtstaat raken zoals veiligheid, duurzaamheid, internationalisering, criminaliteit, interculturaliteit en levensbeschouwing. Voor jou als student is het belangrijk om te weten over welke onderwerpen politieke besluiten worden genomen, dat mensen verschillende meningen en opvattingen kunnen hebben. Maar ook dat bepaalde belangen een rol kunnen spelen.

2 De economische dimensie

Bij de economische dimensie draait het om twee deelgebieden.

1. De bereidheid en het vermogen om een bijdrage te leveren aan het arbeidsproces en aan de arbeidsgemeenschap waar men deel van uitmaakt. Je leert hier bijvoorbeeld hoe de verzorgingsstaat werkt, wat je rechten en plichten als werknemer zijn, wat de rol en de invloed is van branche- of vakorganisaties. Daarnaast leer je o.a. hoe je je collegiaal opstelt.
2. De bereidheid en het vermogen om op adequate en verantwoorde wijze als consument deel te nemen aan de maatschappij. Je leert hier bijvoorbeeld hoe je verstandig omgaat met geld, dat je als kritisch consument producten en diensten kunt vergelijken, weet wat de rol en de invloed van consumentenorganisaties is, en wat de invloed van de media is op het bestedingspatroon van consumenten.

3 De sociaal-maatschappelijke dimensie

Een actieve bijdragen leveren aan, en deel uitmaken van, een gemeenschap. Dat is de kern van de sociaal-maatschappelijke dimensie. Om adequaat te kunnen functioneren in de sociale omgeving/ maatschappij, zoals in de eigen woon-en leefomgeving, in zorgsituaties en in school, is het belangrijk om zicht te hebben op de kenmerken van verschillende culturen. Je leert dat verschillende culturen andere omgangsvormen hebben, je leert respect hebben voor culturele verscheidenheid, wat het belang is van ethisch en integer handelen, wat groepsdruk voor invloed kan hebben en waarom het belangrijk is om iets (terug) te doen voor de medemens, dier of natuur.

4 Vitaal burgerschap

De dimensie vitaal burgerschap heeft betrekking op de bereidheid en het vermogen om te reflecteren op je eigen leefstijl en zorg te dragen voor de eigen vitaliteit als burger en werknemer. Hierbij gaat het om de zorg voor de eigen vitaliteit en fitheid. Daarbij is het belangrijk om de juiste afstemming te vinden tussen werken, zorgen (voor jezelf en voor anderen), leren en ontspannen. Denk aan: Hoe ga je om met verleidingen in de supermarkt? Wat kun je doen als je last hebt van psychische problemen? Hoe ga je om met groepsdruk als iedereen alcohol gebruikt? Maar ook thema's zoals hoe je kunt ontspannen na een drukke school of werkdag en hoe je kunt omgaan met (seksueel) grensoverschrijdend gedrag.

Met ingang van schooljaar 2025-2026 heeft VISTA college besloten om de nieuwe kwalificatie- eisen en de vier burgerschapsthema's te vertalen naar het burgerschapsonderwijs en dit modulair aan te bieden.

De vier thema's zijn:

1. Vrijheid en gelijkheid
2. Individu en groep
3. Maatschappijvisies en maatschappelijke vraagstukken
4. Macht en besluitvorming

Omdat de burgerschapsdimensies wettelijk nog van kracht zijn is er een vertaling gemaakt van de vier thema's naar de burgerschapsdimensies. Op deze manier vindt er geen verzwarend voor jou als student plaats, maar wordt het burgerschapsonderwijs al op de modulaire manier aangeboden. In de visie op burgerschap is aangegeven dat we binnen VISTA ook aandacht besteden aan de thema's financiële educatie en jeugdige onderneming. Deze twee onderdelen zijn ook verwerkt in modules. Daarnaast hebben we nog een module vitaal burgerschap gemaakt omdat dit nog onder de huidige inspanningsverplichting valt.

In bijlage 1 vind je terug hoe jouw opleiding laat zien hoe de vier burgerschapsdimensies in het onderwijs zijn verwerkt en wat er van jou als student verwacht wordt om aan de inspanningsverplichting voor burgerschap te voldoen.

In bijlage 2 vind je de verklaring voor de afronding van het burgerschapsonderwijs die jouw docent invult.

Bijlagen

Bijlage 1 Onderwijsinvulling Burgerschap in relatie tot de nieuwe burgerschapsthema's

Burgerschapsdimensies inclusief kritische denkvaardigheden	Nieuwe thema's	De periode(n) en leerjaar waarin het wordt aangeboden	Gerelateerd aan werkproces (indien van toepassing)	Wat wordt van de student verwacht (wat moet je doen als student)?
Politiek-juridische dimensie	Thema C: Maatschappijvisies en maatschappelijke vraagstukken Thema D: Macht en besluitvorming Jeugdige ondermijning (RIEC)			
Sociaal-maatschappelijke dimensie	Thema A: Vrijheid en gelijkheid Thema B: Individu en groep Thema C: Maatschappijvisies en maatschappelijke vraagstukken Jeugdige ondermijning (RIEC)			
Economische dimensie	Thema B: Individu en groep Financiële educatie			
Vitaal burgerschap	Verwerkt in module vitaal burgerschap			

Bijlage 2 Verklaring afronding burgerschap

We gebruiken het volgende beoordelingsformulieren dat toegevoegd wordt aan je diplomadossier.

Verklaring afronding burgerschap

Naam student

Studentnummer

Opleiding

Crebo

Niveau

Cohort/Leerweg

☐ BOL ☐ BBL

Naam docent/mentor

E-mail docent/mentor

Heeft aan de inspanningsverplichting voldaan

Burgerschap	Voldaan/Niet voldaan	Opmerkingen
Politiek-juridische dimensie		
Economische dimensie		
Sociaal-maatschappelijke dimensie		
Vitaal burgerschap		

Datum

Naam docent burgerschap

Handtekening

